

VAD FÅR DET LOV ATT VARA?

EN GAMMAL HANDELBODSMILJÖ

Stadshistorisk basutställning

LÄRARHANDLEDNING

Januari 2012

VAD FÅR DET LOV ATT VARA?

EN GAMMAL HANDELBODSMILJÖ

Välkommen in i vår handelsbod! I utställningen *Vad får det lov att vara? En gammal handelsbodsmiljö* kan du se de staplade varorna, läsa de granna reklamskyltarnas lockande budskap och drömma dig tillbaka till matvarubutikernas barndom. Tillbaka till en tid då den lokala kvartersbutiken var den självklara samlingspunkten för områdets barn och hemmafruar. Här vägdes korngrynen upp, kaffet maldes och skinkor skivades upp till ljudet av kundernas sorl och skvaller. Den som ännu inte fått sin veckolön kunde handla på krita och inköpen antecknades noga i expeditens liggare.

I Norrköpings stadsmuseums handelsbod har vi byggt upp en autentisk miljö för att du som besökare ska få en verklig inblick i hur en affär vid 1900-talets början kunde ha sett ut. I handelsbodsmiljön finns tidsenlig reklam, originalförpackningar, betjäningsskiv, kassaapparater och andra originalinventarier. I utställningen ges också tillfälle att undersöka hur marknadsföring och reklam användes förr.

Föremålen som ingår i utställningen tillhör en samling som donerats av Norrköpings Köpmannaförening. Inredningen har en gång stått i olika handelsbodar i Östergötland.

UTSTÄLLNINGEN SOM PEDAGOGISKT HJÄLPMEDEL

Vad får det lov att vara? En gammal handelsbodsmiljö är en stadshistorisk utställning som ger inblick i ett fält av den moderna kulturhistorien. Vår förhoppning är att utställningen ska fungera som ett pedagogiskt hjälpmedel som skapar intresse och nyfikenhet för den lokala historien, och samtidigt stärker elevernas lärandeprocess.

Handelsboden bjuder även på många intressanta frågor och problem som rör vårt konsumtionsinriktade samhälle. Vad har reklamen för funktion? Har den förändrats? Varför handlar vi på stormarknader idag? Vad betyder konsumtion för dig och mig? Handelsboden ger ett intressant perspektiv på vår historia som konsumenter, men fungerar också en tidsresa tillbaka till ett annat Sverige.

Utställningen lämpar sig väl för grupper i skolans alla stadier. Den kan med fördel besökas på egen hand tillsammans med en lärare. Med hjälp av denna lärarhandledning kan du som lärare förbereda dig och klassen inför besöket. I lärarhandledningen ges också förslag på pedagogiska upplägg och uppgifter som kan användas och genomföras i samband med utställningsbesöket eller efter detta.

Lärarhandledningen är tänkt som en pedagogisk hjälp till läraren så att besöket i utställningen ska bli så meningsfullt och givande som möjligt. Utgå gärna från dokumentet och anpassa övningar och fördjupningsuppgifter efter den egna gruppens förutsättningar och möjligheter samt den egna undervisningens upplägg.

BESÖK UTSTÄLLNINGEN

Vill du besöka utställningen tillsammans med din skolgrupp är det museets ordinarie öppettider som gäller: tisdag, onsdag och fredag kl 11-17, torsdag kl 11-20, lördag-söndag kl 12-17. Måndag stängt.

Museet har fri entré. Detta innebär att skolgruppen eller enskilda elever kan besöka utställningen vid flera tillfällen och att de kan jobba successivt i den och med den.

Om du hellre vill att din skolgrupp guidas i utställningen av en museipedagog kan du boka en visning. Dessa är kostnadsfria för skolgrupper från Norrköpings kommun, men är beroende på våra museipedagogers möjlighet att tidsmässigt ta emot. För skolgrupper från andra kommuner kostar visningarna 200 kr.

INFÖR BESÖKET

Förbered dina elever så att de kan få ut så mycket som möjligt av besöket. Läs gärna vårt dokument "Inför ert museibesök".

FÖRSLAG PÅ UPPGIFTER

De följande uppgifterna är tänkta att tjäna som stöd i undervisningen i samband med museibesöket. De kan användas som inspiration, ge idéer inför besöket eller användas i sin helhet. För att dina elever ska få ut så mycket som möjligt av utställningsbesöken är det viktigt att förbereda eleverna liksom att du som pedagog är väl förberedd. Använd dig av källorna för att friska upp dina kunskaper och för att kunna utnyttja utställningen maximalt i undervisningen. Genom att följa upp och knyta an till museets utställning förstärker du elevens möjlighet till kunskapsinhämtning.

Kom ihåg att utställningens delar gärna spänner över många ämnesområden vilket öppnar upp för spännande ämnesöverskridande undersökningar.

Lycka till!

Museipedagogerna vid Norrköpings stadsmuseum

FÖRSKOLA OCH ÅRSKURS 1-6

EN EGEN AFFÄR

Vad är det för skillnad mellan en modern matvarubutik idag och en kvartersaffär förr? Låt barnen få fundera över skillnaderna efter att ha varit i handelsboden på Stadsmuseet. Förslag på olika redovisningssätt:

- Låt olika grupper dramatisera hur det kan gå till i en affär idag och förr med hjälp av enkel rekvisita.
- Fundera över hur förpackningarna och reklamen ser ut i handelsboden, hur skiljer de sig från idag? Är förpackningarna och reklamen intressantare? Bättre? Snyggare? Diskutera!

ÅRSKURS 3-6

VAD KOSTADE DET?

1873 infördes det myntsystem vi har idag, d v s 100 öre = 1 kr, men vad kostade sakerna i handelsboden för ungefär 100 år sen?

Låt eleverna laborera med siffrorna nedan och utifrån dem undersöka dagens priser och löner. På 1870-talet arbetade man ofta upp till 10-12 timmar om dagen, sex dagar i veckan. Vad hade de råd att köpa i affären? Vad kostar samma saker idag? Vad tjänar vi idag? Var det billigare eller dyrare förr?

Mat

1 kg torkat fläsk 1 kr
1 kg mjuk bröd 0,13 kr
1 kg kaffe 1,10 kr
1 tjog ägg 1,08 kr
1 liter mjölk 0,07 kr
1 citron 0,15 kr

Andra varor

Svenska Dagbladet 0,05 kr
1 rulle billiga tapeter 0,15 kr
1 barnvagn 21 kr
1 sidenblus 15 kr
1 mansväst 4 kr
1 glödlampa 0,50 kr

Vad tjänade man?

Tobaksarbetare 1,07 kr/dag
Piga (inklusive logi och kost) 1,11 kr/dag
Industriarbetare 3,66 kr/dag
Lägre tjänsteman 4,79 kr/dag
Kronofogde 7,98 kr/dag

Läs vidare: Lagerqvist, Lars O. (2011) *Vad kostade det?* Lund.